

På [hearingen kring psykisk ohälsa den 27 april i Stockholm](#) med [hälsominister Gabriel Wikström](#), regeringens nationella samordnare kring insatser mot psykisk ohälsa [Kerstin Evelius](#) och Svenska Kommuners och Länstings nationella samordnare kring insatser mot psykisk ohälsa [Ing-Marie Wieselgren](#), deltog Sektionens ordförande Mark Höjbo. Ett resultat av denna hearing blev en inbjudan till dialog med Kerstin Evelius den 10 juni i Socialdepartementet.

Sektionens styrelse godkände en delegation till detta möte bestående av Lena Hedlund, [disputerad fysioterapeut](#) med specialist kompetens inom mental hälsa, teamet för nyinsjuknad i psykos, Malmö och före detta ordförande inom sektionen; Ulrika Wallbing, fysioterapeut med specialist kompetens inom mental hälsa med fokus på [Barn och Ungdomar](#), Nacka Rehab Centrum i Stockholm och ledamot i Sektionens styrelse; Marie Granberg, fysioterapeut, ordförande i Stockholms Privata Fysioterapeuter, ledamot Förbundsstyrelsen med kompetens inom [strategi](#), samt Sektionens ordförande Mark Höjbo, fysioterapeut vid Affektivt Centrum och Dagsjukvården, Malmö. Som en behaglig överraskning deltog på mötet också från Socialstyrelsen sakkunniga specialistläkare Astrid Lindstrand, medicinskt sakkunnig inom vuxenpsykiatri, och Barbro Thurffjell, medicinskt sakkunnig inom barn- och ungdomspsykiatri.

Kerstin Evelius välkomnade och presenterade fokus för sitt uppdrag, nämligen att belysa området psykisk hälsa, som är ökande i antal patienter och behovet av att förbättra insatserna på området så att fler som drabbas av psykisk ohälsa integreras i samhället. Vi tackade för invitationen och lämnade presenter: Böckerna "[Att förstå kroppens budskap - ett fysioterapeutiskt perspektiv](#)", "[Fysioterapi för barn och ungdom](#)" och avhandlingen "[Basal kroppskännedom och psykomotorisk funktion hos personer med allvarlig psykisk sjukdom](#)" samt en kortfattat presentation av fysioterapi inom mental hälsa med 4 fallbeskrivningar.

Vi presenterade på olika sätt våra insatser, som i grunden kanske inte skiljer sig så mycket åt men likväl anpassas till våra olika patientgrupper. Den individuella aspekten mottogs väl av regeringens representanter. Det psykoedukativa inslaget presenterades, att behandlingen med sin utgångspunkt i upplevelser av kroppen i nuet gav möjlighet för patienten att lära sig förstå kroppens reaktioner och signaler men även att vi ur ett psykomotoriskt utvecklingsperspektiv försöker utveckla olika kognitiva funktioner via den kroppsliga förmågan och träning. Vi lyfte vikten av en tillitsfull relation som en möjlighet för patienten att bygga en tillitsfull relation till sin egen kropp. Samtalet handlade också om betydelsen av att utgå från patienternas resurser, bygga vidare på dessa, uppmuntra patienterna att prova olika former av fysisk aktivitet eller träning, utifrån deras egen preferens. För de med svårigheter behövs en kombination med träning av kroppsmedvetande, stabilitet, koordination och kroppsligt relaterande till andra människor. Bland önskvärda och målrelaterade effekter av fysioterapeutisk behandling betonade vi självkänsla, ökat självmedvetande, ökad självreglering och tilltro till egen förmåga.

Ett viktigt perspektiv vi framförde är betydelsen av den samlade teaminsatsen med förtydligande av vår insats som en möjlighet att optimera andras insatser, t.ex. att parallellt gå i psykoterapi och fysioterapi. Vi pläderade för att förbättrande kroppsliga funktioner och kroppsmedvetande gynnar effekterna av teamets insatser. Lena berättade hur [hennes team](#) har jobbat tillsammans i många år, vilket har resulterat i ett välfungerande team som ligger i

topp i de årliga brukarrevisionerna. Detta väckte Kerstin Evelius' nyfikenhet och Lena tog initiativet att bjuda in henne till sin arbetsplats.

Tidig insats är ett viktigt område för Kerstin Evelius, och en av de [9 tankar om framtiden](#) för bättre psykisk hälsa i samhället som skapats på bakgrund av analys och rapport under SKL och regeringens [Uppdrag psykisk hälsa](#). På detta punkten frågade hon vad vi skulle kunde göra i det förebyggande arbetet, och vi lyfte fram både [primärvårdens roll](#) men framför allt vikten av fysioterapeuter i skolhälsovården tillsammans med [Barn- och ungdomsmedicin \(BUM\)](#) och Barn- och Ungdomspsykiatri (BUP).

Sammanfattningsvis framförde vi att det finns ett behov av en ny bild av den samlade behandlingsinsatsen för människor drabbat av psykisk ohälsa: Det finns mer än psykofarmaka och psykoterapi - det finns nu ett mycket starkare vetenskapligt stöd inom neurovetenskapen för kroppslig behandling som utgår från samspelet och behovet av att integrerar kropp och psyke. Vi framförde att det finns behov av mer forskning kring fysioterapeutisk behandling av psykisk ohälsa där också objektiva mått som t ex [olika former av magnetröntgen](#) av hjärnan kan bekräfta hur starkt eller svagt olika delar av hjärnan är förbundna med varandra - hur väl integrerad [connectomet](#) är, eller [hjärtrytmevariabilitet](#) som har framförts som ett mått för psykisk och fysisk hälsa. Vad gäller grundutbildningen undrade de sakkunniga från socialstyrelsen hur väl rustade studenterna var för arbete inom området mental hälsa. Vi beskrev att det på de flesta utbildningarna finns ett avsnitt inom området men att vidareutbildning behövs. Det finns ett behov av en formaliserad vidareutbildning på masternivå kring fysioterapi inom mental hälsa, så som man har det i Norge vid [Universitet i Tromsø](#) eller universitetet i [Leuven, Belgien](#). Läkare och sjuksköterskor vidareutbildar sig till specialister inom psykiatri på universiteten i kombination med deras anställning, och det bör fysioterapeuter också göra.

Vi beskrev att vi är få fysioterapeuter som jobbar inom den specialiserade psykiatri - runt 350 - och med 768 medlemmar i Sektionen, vilket påverkar vår möjlighet att bli synliga. En professur inom fysioterapi inom mental hälsa skulle kunna förändra, på samma sätt som musikterapi i [Danmark, Norge](#) med en [associerad professor i Finland](#). Vi framförde behovet av en stark vision för den psykiatriska vården där alla professioners kompetenser förtydligas och beroendet av varandras perspektiv leder till ett i sann mening multidisciplinärt team. En gemensam utgångspunkt utifrån det neurovetenskapliga paradigmet kan överbrygga glappet mellan olika forskningsområden som psykoterapi, fysioterapi, socialpsykiatri och farmakologi. Det kan tydliggöra de olika professionernas kompetens- och samverkansområde.

Kerstin Evelius avslutade med två minuters marginal, att hon inte hade trott att fysioterapeuter var så verbala. Men som Lena reflekterade efteråt så är resultatet av kroppslig integration, just det som vi ser hos många fysioterapeuter, en betydande förmåga att vara mentalt närvarande och verbalisera det som är preverbalt.

Till hösten kommer Kerstin Evelius anordna en ny hearing, och vi har visat vårt intresse att delta på denna. Vi erbjöd också Astrid Lindstrand och Barbro Thurffjell från Socialstyrelsen vår kunskap och expertis vid utarbetande av riktlinjer och liknande. Vi var överrens om att vikten av att vi finns med i olika sammanhang; riktlinjearbeten, utredningar och kvalitetsregister är till en fördel för patienterna.